

ספרי' — אוצר הספרים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

וירא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושש לבריאה

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" פריידל חדוה בת חוה פייגל תחי'
ליום הולדתה השישית לאויוש"ט,

ביום י"ד מ"ח, ה"י תהא שנת סגולות ונפלאות

זהבה בת חוה פייגל תחי'

לרגל יום ההולדת שלה, ח"י מ"ח, ה"י תהא שנת סגולות ונפלאות

ולזכות אחי' ואחותה שיחי'

ולזכות אביהם

הרה"ת ר' אלחנן הלוי בן אסתר שיינדל שיחי'

לרגל יום ההולדת שלו, ט"ז מ"ח, ה"י תהא שנת סגולות ונפלאות

נדפס ע"י זוגתו ואמם

מרת חוה פייגל תחי' שגלוב

כתובתינו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

א. אברהם – חסד; פרה אדומה – גבורה

חז"ל אומרים: ¹ „בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר², זכו בניו לשתי מצוות: אפר³ פרה ועפר סוטה“.

ידוע, שהקדוש-ברוך-הוא נותן שכר באופן של מדה כנגד מדה⁴. מכך מובן גם בעניינינו⁵, שהקשר שבין שתי מצוות אלו, „אפר פרה ועפר סוטה“ לבין דברי אברהם, „ואנכי עפר ואפר“ אינו רק בדמיון הלשוני⁶ – „עפר ואפר“, אלא משום שמהותן של שתי מצוות אלו בדומה למהות הנהגתו של אברהם באופן של „ואנכי עפר ואפר“, בענוה ובשפלות לגמרי⁷. ויש להבין, מהו הקשר המהותי ביניהם.

לכאורה, להיפך: מהות פרה אדומה נוגדת לעבודתו של אברהם:

מדתו של אברהם היא מדת החסד, אברהם אוהבי⁸, וכידוע, אברהם היה נדיב בממונו, בגופו ובנפשו⁹, עד כדי כך ש„אמרה מדת החסד: כל ימי... אברהם עמד שם במקומי“¹⁰, שאברהם החליף את מדת החסד.

לעומת זאת, פרה אדומה היא במדת הגבורה ממש, כנאמר בזהר¹¹: „פרה דקבילת מן

(1) סוטה יז, א. חולין פה, סע"ב.

(2) פרשתנו יח, כו.

(3) כ"ה הסדר בסוטה וחולין שם. וראה הגהה על הגליון שם.

(4) ראה סוטה ה, ב ואילך. ועוד. וראה תניא פלי"ט (נג, א): משכרה נדע מהותה.

(5) וראה תנא"ג מהרש"א חולין שם. עיון יעקב לע"י סוטה שם. נצח ישראל להמהר"ל פנ"ז. ועוד.

(6) וכן מצד הגימטריא – ראה בעה"ט פרשתנו שם.

(7) ראה חולין פט, א. ועוד.

(8) ישע"י מא, ח. וראה ס' הערכים ח"ב"ד ערך אברהם אבינו ס"א"ג. וש"נ.

(9) ראה ארחות צדיקים שער יז: בממון .. בגוף .. בחכמה.

(10) ס' הבהיר סקצ"א (וח"א בהשמטות רסד, ריש ע"ב) – הובא ונת' בפרדס שכ"ב פ"ד.

(11) ח"ג קפ, ב.

שמאלא", ובמיוחד לפי המוסבר בכתבי האריז"ל¹², שהמושג „פרה“, בתוספת ה"א, רומז לה"א גבורות. בנוסף לכך, זוהי „פרה אדומה“, שגם זהו רמז לגבורות¹³, ויותר מכך: הפרה צריכה להיות „תמימה באדמימות“¹⁴ – גבורה מוחלטת¹⁵.

יותר מכך, נאמר במדרש¹⁶, שכל ארבעת התנאים שבפרה: אדומה, תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עליה עול – מקבילים לארבע¹⁷ הגלויות.

אילו היה מדובר כאן על מי החטאת, של הפרה האדומה, לא היתה קיימת תמימה זו, כי מים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך¹⁸, הם בבחינת חסד¹⁹, ובמיוחד מי החטאת שהם „מים חיים“²⁰. אך הדגש כאן הוא דוקא על אפר הפרה²¹, אשר האפר²² הוא מהפרה עצמה.

(12) טעמי המצות, שער המצות וס' הליקוטים פ' חוקת. הגהות הרח"י לזהר שם.

(13) זהר שם. כתבי האריז"ל שבהערה הקודמת. – פרש"י לתולדות כה, כה. – ובכ"ז.

(14) רש"י חוקת יט, ב – מספרי שם. רמב"ם הל' פרה אדומה פ"א ה"ב ואילך.

(15) אבל להעיר שבוהר שם מפרש „תמימה“ – „שור תם דינא ופי"א“. וברע"מ (בוח"ג שם): תמימה מסטרא דחסד דאיהו דרגא דאברהם.

(16) פסיקתא דר"כ פ' פרה. יל"ש חוקת רמז תשנ"ט.

(17) שלאחרי גלות מצרים („פרה זו מצרים“). ועיון ל"ת להאריז"ל ר"פ תצא. ס' הליקוטים שם. ועוד.

(18) ראה תענית ז, א.

(19) ראה תניא ספ"ד. שער היחוד והאמונה פ"א (פה, ב). ובכ"ז. – ובלקו"ת ותו"ח שבהערה 23 לענין חסד דאברהם.

(20) חוקת שם, יז. וראה בארוכה לקו"ת חוקת (נו, ב ואילך) ש,מים חיים" הו"ע השו"ב.

(21) ולהעיר שגם עפר סוטה ענינו גבורות (ראה חז"ג קכה, א: וכן העפר .. ודינא קשיא. מארי"א אות ע' סכ"ד. ועוד).

(22) ואף שהוא רק אפר הנשאר מהפרה – מ"מ ה"ז שייך לענין הגבורה (ראה טעמ"מ וס' הליקוטים שם: חזו"ט הדינין). וראה בארוכה לקו"ת חוקת שם שאפר פרה הו"ע הרצ"א. וראה שערי אורה (מו, ריש ע"ב) ד„אפר ביסוד האש“. ולהעיר מתו"ח תולדות ד, רע"א.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בענייני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלמה".

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בענייני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בענייני הקהלת קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט יגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בענייני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבכבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בענייני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

כפי שאנו מוצאים אצל אברהם, שחסדו נבע מהחשיבו את עצמו כ„עפר ואפר“, שלא זו בלבד שהיה מוכן לסכן³² את חיי גופו כדי לסייע לזולת –

כמסופר בפרשת לך לך³³, שזהו הסיפור המפורש הראשון על עיסוקו של אברהם במדת החסד, שלמען פדיון שבוים³⁴ (אמנם, בחסד עצמו זוהי „מצוה רבה“³⁵) סיכן אברהם את עצמו³⁶ ויצא למלחמה נגד מלכים גיבורים³⁷ – אלא אף יותר מכך, שאברהם, „מסר“ לשם כך גם מרחניו. כמסופר בתחלת הפרשה³⁸, שכאשר באו „שלשה אנשים“ אמר אברהם אבינו לקדוש־ברוך־הוא „להמתין לו עד שירוך ויכניס את האורחים“³⁹. כלומר, למען הכנסת אורחים סבר אברהם שמוצדק להתנתק ממעמד של קבלת פני השכינה, כפי שמסיקה מכך הגמרא⁴⁰, ש„גדולה הכנסת אורחים (יותר⁴¹) מהקבלת פני שכינה“.

ג. מסירות נפש מתוך התבטלות

מובן, שלגבי אברהם, שכל חייו לא היו חיים גשמיים, אלא חיים רוחניים⁴², היתה זו

(32) ולהעיר, שאמירת אברהם ואנכי עפר ואפר היתה בקשר לתפלת אברהם על אנשי סדום, שהעמיד עצמו בסננה להתפלל עליהם (ד"ה אשר ברא (פ"ה) וכל הנהגה (פ"ח). ע"ש) תרפ"ט (בספר"מ קונטרסים ח"א).

(33) יד, יד"ט.

(34) ראה לקמן בפנים סעיף ה.

(35) ב"ב ה, ריש ע"ב. רמב"ם הל' מתנות עניים (פ"ח סה"י). ובטושו"ע (י"ד ר"ס רנב): מצוה גדולה (וכ"ה ברמב"ם שם בתחילת ההלכה. וראה ב"י שם).

(36) ראה השק"ט (פתחי תשובה י"ד שם. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך הצלת נפשות ע' שמח"ט ו"ג) – אם מותר (או מחוייב) ליכנס לספק סכנה ע"ז או לאו. ע"ש.

(37) אשר בשביל להדגיש זה האריך הכתוב בהסיפור (פרש"י לך יד, ט. וראה פרש"י שם טו ד"ה לילה, לא נמנע).

(38) י, ג ובפרש"י (בפ"י הב'). שבת קכו, סע"א.

(39) ל' רש"י שם.

(40) שבת שם. שבויעות לה, ב.

(41) כ"ה בשבויעות שם.

(42) ל' אדה"ז – אגה"ק ביאור לסי' וך בתחלתו. – יתירה מוז בהאבות שהן הן המרכבה (ב"ד פמ"ו, ו. פפ"ב, ו). וראה תניא פ"ג (כת, ב): כל אבריהם כולם .. כל ימיהם.

ב. חסד – מצד הגדולה או מצד השפלות

ויש לומר, שהחסד לכך הוא:

ידוע²³, שיש שני אופנים במדת החסד:

אופן אחד הוא – חסד „מצד הגדולה“²⁴. כפי שאנו רואים אצל מלך גדול או אצל שר ועשיר מופלג, שעקב תחושת הגדלות יש להם נדיבות בהרחבה רבה, ורצון להשפיע „רב טוב וחסד לכל הבריות כקטן כגדול“²⁵. שמכך יכול להיווצר למטה חסד דקליפה – חסד דישמעאל²⁶ – שקיים אצל ישמעאל²⁷ עקב גבהותו וגסותו, „בכדי להראות את עושרו ותפארת גדולתו ולהיות לו לשם ולתפארת“²⁸. האופן השני של חסד הוא – חסד דאברהם. זהו חסד הכרוך, להיפך, דוקא בביטול ובענוה, „ואנכי עפר ואפר“: משום שהחשיב עצמו נחות מכולם – „משים עצמו כשיריים“²⁹ – משום כך הוא השפיע חסד לכולם.

המעלה באופן זה של השפעת חסד איננה רק בכך, שבהיותו שפל ובטל ביותר, בסוברו שכל האחרים „חשובים ממנו“, הרי האדם נותן לזולתו „מכל אשר לו“³⁰, ומפרנס עצמו „מהשיריים והמותרות“ (לעומת אדם שחסדו נובע מגדולה, המשאיר את העיקר לעצמו, ונותן לזולת רק את השיריים) – אלא יותר מכך, כדברי אדמו"ר הזקן בלקוטי תורה³¹, ש„אפילו מגיע לו ריעותא מהגמילות חסד“, אין הוא מונע את עצמו מלגמול חסד.

(23) בהבא לקמן – ראה לקו"ת עקב יו, ג ואילך. תו"ח שם (ואילך). אה"ת פרשתנו צ, סע"א ואילך. המשך תער"ב ח"א פרק רמ. ד"ה קטונתי עטר"ת. ועוד. וראה אגה"ק סי' ב.

(24) היינו חסד דקדושה (רב חסד) – ראה ברוב (ה)מקומות שבהערה הקודמת.

(25) ל' האה"ת שם צא, סע"א.

(26) לקו"ת שם יח, א. תו"ח שם, ב. אה"ת שם צג, א ואילך. ד"ה קטונתי שם. וראה אגה"ק שם. ועוד.

(27) ווען „יצא ממנו“, מאברהם (אה"ת שם צג, ב).

(28) ל' הלקו"ת שם.

(29) ר"ה יו, ריש ע"ב. וש"נ.

(30) ובתו"ח (שם, א): ה' יכול להניח כל עצמותו בשביל אחרים (וצע"ק בתו"ח ח"ש קלט, ד: חוץ מעצמותו).

(31) שם יח, א.

לעילוי נשמת

הרה"ח הת' אי"א רב פעלים ובעל מרין מטובי מקושרי רבותינו נשיאינו והולכי בדרכיהם, דרך הקודש יקרא לה

ומשלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו לארצנו הקדושה ת"ו

הרב ר' מנחם מענדל

בהרה"ח ר' מנחם מענדל ומרת מארייאשא באדאנע ע"ה

פ ו ט ע ר פ א ס

נפטר ד' תמוז ה'תשנ"ה

וזוגתו מרת לאה ע"ה

בת ר' בניציון ומרת שרה הי"ד

נפטרה ה' כסלו ה'תשס"ג

ת נ צ ב " ה

נדפס ע"י צאצאיהם שיחיו

ובמילא, טוען להקב"ה שאינו יכול לקיים המצוה ד, ואכלת ושבעת
וברכת⁴² לאמיתתה עד שהקב"ה יושיבנו על שולחנו להסעודה
דלעתיד לבוא.

(משיחות ש"פ וירא, ח"י מרחשון תשנ"ב)

12 עקב ת, יר"ד.

מסירות גם של הרוחניות העצמית כדי לסייע
לזולת אפילו בגשמיות.

**ד. אפר פרה ועפר סוטה –
מסירות נפש ברוחניות**

זהו הקשר בין דברי אברהם, ואנכי עפר
ואפר⁴³ לבין שתי המצוות, אפר פרה ועפר
סוטה, כי קיום שתי מצוות אלו כרוך בתחושת
החסד הנובעת מ, ואנכי עפר ואפר⁴⁴, כפי שהיה
אצל אברהם – מסירות נפש ברוחניות כדי
לעזור לזולת, שזוהי, כדלעיל, מסירות נפש
אמיתית:

לגבי פרה אדומה קובעת ההלכה, ש, כל
העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף⁴⁶ נטמאים.
הכהן, שתפקידו ומהותו לשרת בבית המקדש
בקדושה ובטהרה⁴⁷, נדרש⁴⁸, לרדת מדרגתו
ואף להיטמא, ואז תישלל ממנו האפשרות
לעבוד בבית המקדש, וכל זאת כדי לטהר
יהודי אחר.

ועבור מי על הכהן להיטמא? עבור טמא
מת, אבי אבות הטומאה⁴⁹, אשר משמעותו
ברוחניות היא⁵⁰: כאשר יהודי קשור לקדוש-
ברוך הוא אין אפשרות אצלו מות וטומאה,
כנאמר⁵¹, ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים
כולכם היום. טומאת מת מצביעה ר"ל על
התנתקות מקדושה, עד שמגיעים לדרגה של
טומאת מת. ולמען יהודי זה נדרש מן הכהן
שלא להתחשב ברוחניותו ולהיטמא, וכל זאת
כדי לסייע ליהודי זה להיטהר.

וכך גם לגבי „עפר סוטה“: החידוש של מי
סוטה הוא, שכדי „לעשות שלום בין איש
לאשתו, אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה

מסירות נפש עצומה ביותר בהתנתקות
מ, הקבלת פני שכינה⁴³, מסירות רבה באין
ערוך ממסירות חיי גופו.

יותר מכך: למען אלו אורחים ויתר אברהם
על „הקבלת פני שכינה“? – למען אורחים אשר
חשבם ל„ערביים שמשתחווים לעפר
רגליהם⁴⁴“, לא עובדי עבודה זרה סתם, אלא
בדרגה הנחוצה ביותר, העובדים עבודה זרה
באופן הנחות ביותר, שנמוך ונחשב כאבק
ביחס לרגליהם!

כלומר, אברהם במסירותו ויתר על דרגה
גבוהה ביותר ברוחניות, על „הקבלת פני
שכינה“,

אשר גם בתקופות שלא היתה אצל אברהם
„הקבלת פני שכינה“, במשך כל ימי חייו, הוא
היה מרכבה לה', כפי שאומר אדמו"ר הזקן⁴⁴
על האבות, ש, כל ימיהם לעולם לא הפסיקו
אפילו שעה אחת מלהיות מרכבה לה' ומובן,
שכאשר היתה לאברהם ההתגלות ה' בראיה –
„ורא אליו ה'“ – היתה זו דרגה געילית ביותר,
וכל זאת כדי לסייע לאנשים המתנהגים בניגוד
גמור ל„הקבלת פני שכינה“ – שעובדים עבודה
זרה באופן הנחות ביותר!

מנין הגיע אברהם לידי הנהגה כזו?

לגבי בני ישראל, שלאחר אברהם,
המתנהגים כך, אין זה פלא: זוהי הוראה
מפורשת בתורה, ש„גדולה הכנסת אורחין
(יותר) מהקבלת פני השכינה“. אך מנין למד
זאת אברהם⁴⁵?

אלא, שכאמור לעיל, אברהם היה עניו
ובשיא ההתבטלות העצמית, ואנכי עפר
ואפר⁴⁶, ומשום כך היה ברור לו, שכל אחד,
יהא מי שיהא, קודם לו, עד אשר דרושה

46 ל' המשנה פרה ספ"ד. במדב"ר (רפי"ט. שם, ה).
תנחומא חוקת (ג. שם ז). רמב"ם הל' פרה אדומה רפ"ה.
47 בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ד ע'
40 ואילך ובהנסמן שם.
48 דכל מעשי' עד שתעשה אפר הוא בזכרי כהונה (פרה
שם. רמב"ם שם פ"ד הי"ז).
49 רש"י ד"ה בחלל – פסחים יד, ריש ע"ב. ועוד (ראה
אנציקלופדי' תלמודית ערך אבי אבות הטומאה, וט"ז).
50 ראה לקו"ש ח"ד שם. ח"י"ח ע' 326. ח"י"ח ע' 233.
51 ואתחנן ד, ד. וראה אדר"ג פל"ד, י.

וחותמו „ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גוי ומעשה ידינו כוננהו“, דקאי על בית המקדש דלעתיד⁷, „מקדש אדני כוננו ידיך“⁸.

* * *

ועוד והוא העיקר:

נוסף על המבואר לעיל שקיימת מציאותו של משיח בניצוץ משיח (בחי' היחידה) שבכאור"א מישראל, קיימת גם מציאותו של משיח כפשוטו (יחידה הכללית) – כידוע ש„בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל“⁹, „א' הראוי מצדקתו להיות גואל, ולכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו“¹⁰, ואילו לא היו מתערבים ענינים בלתי רצויים המונעים ומעכבים כו', ה' מתגלה ובא בפועל ממש.

וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משיח¹¹ שבדורנו, שכבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, הרי, בימינו אלו נתבטלו כל המניעות והעיכובים כו', וכיון שכן, ישנה (לא רק המציאות דמשיח, אלא) גם ההתגלות דמשיח, ועכשיו צריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש!

. . . וכיון שכן, מובן, שכל הענינים וכל הפעולות חדורים בעניני משיח וגאולה, כולל גם באכילתו ושתייתו, שמשותק לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, עד כדי כך שגם לאחר הסעודה נשאר רעב לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר,

(7) מדרש תהלים עה"פ.

(8) בשלח טו, יז.

(9) פ"י הברטנורא למגילת רות.

(10) ראה שו"ת חת"ס חו"מ (ח"י) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף

כלל ע' ועוד.

(11) יחידה הכללית, שמאירה ומתגלה בנשמתו של נשיא הדור, שכולל את כל

נשיי שבדור (ראה ד"ה פדה בשלום בשערי תשובה לאדהאמ"צ פ"ב).

ימחה על המים⁵². אין חילול הקודש גדול יותר ר"ל, מאשר מחיקה בכונה של שמו של הקדוש ברוך הוא⁵³, והנה, למען עשיית שלום בין איש לאשתו מוחקים את שם ה'. ומדובר כאן על אשה, שהתנהגה באופן הנוגד לחלוטין את הצניעות, שאף לאחר התרעת הבעל (קינור) היא לא נשמעה, והגיעה שוב למצב של סתירה, ועל אף כל זאת קובעת התורה, שלמען שלום, ואפילו למען אשה זו, כדאי ומצוה למחוק את השם הקדוש!

ה. רבי פינחס בן יאיר – מסירות נפש ברוחניות

לפי ההסבר שלעיל על הקשר שבין „ואנכי עפר ואפר“ לבין פרה אדומה, יוסבר טוב יותר סיפור המובא בזהר בקשר לפרה אדומה:

מסופר בזהר⁵⁴, שרבי פינחס בן יאיר ביקש מרבי שמעון בר יוחאי לומר „מילה חדתא“ בפרשת זאת חוקת התורה. רבי שמעון בר יוחאי ביקש מרבי אלעזר בנו לומר „מילה חד“, וכך עשה אלעזר.

אבי מורי, מבאר בהערותיו לספר הזהר⁵⁵, שהסיבה לכך שרבי פינחס בן יאיר רצה „מילה חדתא בפרשת פרה אדומה דוקא“, היא משום שדרגתו של רבי פינחס בן יאיר, הוא על דרך אברהם אבינו⁵⁶, ובאברהם כתיב ואנכי עפר ואפר, שבשביל שאמר אפר זכו בניו לאפר פרה, ולפיכך „ביקש שיאמר בפרשת פרה דוקא“.

ואין מובן: אם ענין פרה אדומה קשור במיוחד לדרגתו של רבי פינחס בן יאיר, מדוע לא אמר הוא בעצמו „מילה חדתא“ בפרשת פרה אדומה?

וכך רבי שמעון בר יוחאי, אשר רבי פינחס בן יאיר ביקש ממנו לומר „מילה חדתא“ משום שענין פרה אדומה קשור לדרגתו של רבי

(52) שבת קטז, א. וש"נ. רמב"ם סוף הל' תנוכה.

(53) ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ע"ד האיטור דמחיקת השם.

(54) ר"פ חוקת (קעט, סע"ב).

(55) לקוטי לוי"צ לזהר כרך ב ע' שפט"שצ.

שמעון בר יוחאי, כפי שמבאר שם⁵⁶ אבי מורי – אף הוא לא אמר זאת, אלא ביקש את הדבר מרבי אלעזר בנו.

לפי האמור לעיל, שדברי אברהם אבינו „ואנכי עפר ואפר“ קשורים לפרה אדומה משום הנהגתו במדת החסד באופן של התבטלות, יש לומר:

הקשר בפשטות⁵⁷ בין רבי פינחס בן יאיר למדת החסד של אברהם מתבטא בכך שרבי פינחס בן יאיר עסק בפדיון שבויים⁵⁸, שכאמור לעיל, זהו הסיפור הראשון בתורה אודות מדת החסד של אברהם, שזהו חסד הכרוך בהסתכנות למען הצלת הזולת.

והנה, רבי פינחס בן יאיר רצה לבטא את הקשר שלו למדת החסד של אברהם באופן המיוחד שבזכותו זוכים לאפר הפרה, דוקא באותו ענין עצמו, על ידי חידוש „מילה חדתא“ בפרשת פרה אדומה, ובאותו אופן של חסד, ולכן, הוא ויתר על הזכות לגלות „מילה חדתא“ בתורה – שזוהי זכות נפלאה⁵⁹ – כדי לזכות את רבי שמעון בר יוחאי בזכות זו, וכך קיים מסירות נפש ברוחניות למען יהודי אחר.

וכן רבי שמעון בר יוחאי ויתר אף הוא על זכות זו כדי לזכות בה את רבי אלעזר בנו, ולהעיר שאבי מורי מבאר⁵⁶, שרבי אלעזר אמר את ה„מילה חדתא“, „על דרך כמו שהפרה הראשונה נעשית באלעזר הכהן“⁶⁰.

ו. הפיכת הגבורה לחסד

לפי כל האמור לעיל יובן מדוע כרוך השכר על עבודת אברהם – „ואנכי עפר ואפר“ – דוקא באפר הפרה, ולא ב„מי חטאת“ שבכך:

(56) שם ע' שצ.

(57) נוסף על המבואר בלקוטי לוי"צ שם ע"ד הקבלה.

(58) חילין ז, א.

(59) ראה אגה"ג סכ"ז (קמד, ב ואילך).

(60) ואולי יש לומר, שגם זה – שפרה אדומה (הראשונה)

נעשית באלעזר דוקא, מן (ספרי ורש"י חוקת יט, ג) – מורה על ענין הנ"ל, שהכה"ג „מוותר“ על הזכות להביא טהרה כו' שביכולתה לטהר טומאת מת (ראה במדב"ד

פ"ט, ד. תנחומא חוקת ו). אבל בזהר שם (קפ, ב) הטעם דאי אפשר להיות באהרן.

הוספה

בשורת הגאולה מז.

פעולתו של אדנ"ע ביסוד ישיבת תומכי תמימים – כמבואר בשיחתו הידועה בענין „כל היוצא למלחמת בית דוד“, שתלמידיו תומכי תמימים הם „חיילי בית דוד“ שיוצאים למלחמת בית דוד נגד אלו „אשר חרפו עקבות משיחך“, ובלשון הרמב"ם בהלכות מלכים ומלחמות ומלך המשיח: „ילחם מלחמות ה' עד ש„נצח“, כמרומז גם בהמשך הכתובים ד„אשר חרפו עקבות משיחך“ – „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“, ש„אמן“ (ועאכו"כ ב"פ אמן) מורה על הנצחון במלחמה, שע"ז נעשה ביאת וגילוי דוד מלכא משיחא בפועל ממש. ובהדגשה יתירה בדורנו זה – דור השלישי לאדנ"ע ולתלמידיו חיילי בית דוד, שבו מסתיימת ונשלמת עבודתם של חיילי בית דוד להביא את הגאולה בפועל ממש ע"י דוד מלכא משיחא, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין שכבר נסתיימה ונשלמה כל העבודה, ועומדים מוכנים לקבלת דוד מלכא משיחא, ועאכו"כ לאחרי המשך העבודה באופן ש„נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“.

ובדורנו זה נמצאים כבר בשנת הצדי"ק – לאחרי סיום שנת הפ"ט, הקשורה עם מזמור הפ"ט, שסיומו וחותמו „אשר חרפו עקבות משיחך“, „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“, גמר הנצחון דמלחמת בית דוד, ומתחילה התקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו

היא מנוגדת לחסד), ואף מדת הגבורה משמשת את החסד.

וזהו הטעם לכך ש„ואנכי עפר ואפר“ הביא לידי „אפר פרה ועפר סוטה“, כי החידוש העיקרי של „ואנכי עפר ואפר“ לא מתבטא בחסד עצמו – בני החטאת, שמים רומזים לחסד, כדלעיל – אלא בכך שהוא הופך גם את הגבורה לחסד.

וזהו המשמעות של שריפת (=ביטול) הפרה: המתקנת הגבורות, ומכך נוצר „אפר הפרה“. כמבואר בלקוטי תורה⁶⁵, שזוהי המשמעות של „אפר“, שבמקום „פרה“ – פר ה', מושג הרומז לה' הגבורות, כדלעיל בסעיף א', נעשה „אפר“ – א' פר – שהא' היינו הגבורה כמו שהוא בשרשו, המתקנת הגבורות בשרשן.

וזהו החידוש גם ב„עפר סוטה“, ההופך את ה„מים המרים“, שגם ה„מים המרים“ (הגבורות) יבצעו פעולה של חסד⁶⁶ – „ונקתה ונזרעה זרע“⁶⁷.

(משיחות ש"פ חקת –

תשנ"ו, תשמ"א, תשד"ו)

ועקב אחיו ביצחק (וח"ג ק, רע"א. דרושי תק"ש בסי' רמו, סעי' ואילך). ועוד.

(65) חוקת ס, ב. וראה כתבי האריז"ל שבהערה 12.

(66) ראה ד"ה כל המרחם שם פ"ה. ועוד.

(67) נשא ה, כה. (ובפרש"י מו"סוטה כו, א.

אופן זה של חסד דאברהם – אשר מסר אף את רוחניותו כדי לסייע לזולת – קשור בכך שהוא השתמש לצורך חסד גם במדת הגבורה שלו⁶¹. כפי שידוע ההסבר⁶² על הפסוק⁶³ „כי ידעתיו למען אשר יצוה... לעשות צדקה ומשפט“, שהצדקה של אברהם היתה כרוכה במשפט: בתחלה שפט אברהם את עצמו, והעריך מה הכרחי לו ביותר, ולשם כך הוא ערך משפט תקיף, בגבורה ובדין, תוך הערכה של עצמו מותר לו לקחת רק את „המוכרח לו ממש“, כדלעיל, ואת כל היתר עליו לתת לצדקה.

וגם הנהגה זו, שמדת הגבורה מסייעת לחסד, כרוכה בתכונתו של אברהם, תכונת ההתבטלות – ואנכי עפר ואפר: כאשר החסד נובע מהתבטלות, אז אין הוא מוגבל רק לחלק מסויים של האדם (חסד ב„צורה“ של מדת חסד), אלא הוא חודר לכל תכונותיו וחלקיו של האדם, עד שהוא מבטל ומשפיע גם על מדת הגבורה שלו⁶⁴ (אשר כשלעצמה

61) להעיר ג"כ מקונטרס ומעין מ"א פ"ב. ד"ה למען

דעת תר"ץ (סה"מ קונטרסים ח"א) פ"ד.ה. ועוד.

62) סה"מ אידיש ע' 502. סה"מ תש"ט ע' 4 (השני).

ועוד. וראה תו"א בשלח סג, ב.

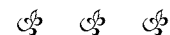
63) פרשתנו יח, יט.

64) ע"ד הענין דרחמים שמהפך וממתיק גם הגבורות

(ראה בארוכה ד"ה כל המרחם תש"ט. ובכ"מ) – דאברהם

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ה)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

1) שיחת שמח"ת תרס"א – לקר"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. ס' השיחות תש"כ ס"ע 141 ואילך.

2) תהלים פט, נב.

3) ספ"א.

4) שם, נג.

5) ראה נזיר בסופה. וש"נ.

6) תבוא כט, ג.